

Глигор Чемерски (1940–2016)

ПОСТ ФАКТУМ (ПОСТ ФАТУМ)

Видео је себе као хроничара духовног света свог времена, ситуираног по страни савременог постмодернистичког вандализма. Њега је искуство модерне, на амплитуди таласа, носило у неизвесну егзистенцијалну парадигму уметника-филозофа

Пише **ДРАГАН РАДЕНОВИЋ**

Ликовни одговори сликама, цртежом и повремено неспретно сачињеним, али зато бесконачно шармантним скулптурама, којима је давао мистичну димензију ходајућих објеката у боји, најпре говоре о интелектуалном путу маестра Глигора Чемерског. У честим разговорима, које смо водили нескривено изражавајући опчињеност феноменом космоса, формирали смо заједничку свест да припадамо великом ланцу бивствовања што нас здружује с дрвећем, камењем, животињама, људима и звезда-

ма. Он није прихватао да је стопљен са целином. Видео је себе као хроничара духовног света свог времена, ситуираног по страни савременог постмодернистичког вандализма. Њега је искуство модерне, на амплитуди таласа, носило у неизвесну егзистенцијалну парадигму уметника-филозофа. Са тог пута нису га могли скренути ни религиозни разлози, иако је био темељно информисани верник религије својих претходника.

Било је одређено да наше дружење, започето у позним годинама, буде засновано на

платоновској дефиницији да филозофирати значи увежбавати се за умирање. Сада видим да је његово сликање био говор филозофа, о којем ја, са јасном намером пишем за специфичног читаоца, ликовног уметника, кога очекује неизвесан рат са гегом и/или досетком уместо ангажованим стварањем. Нико мени познат није тако сјајно показао да вежбати се за умирање заправо представља победу над пролазношћу и истинско живљење и превазилажење несавршености, у име неограниченог трајања, као што је то учинио

господин Чемерски. Сликаство је без претензија и намере уздигао на ниво свеопште перспективе. Искуство стечено у борби са самим собом и свој пристрастан однос према ликовним уметницима претворило је у свест о припадности људској заједници, делујући непрестано и ослањајући се на примере свеопштег добра. Надахнут поштењем породице својих предака и двома, које је сам створио, очекивао је частан и коректан однос од свих. Није успео да се уздигне до универзалног и рационалног ја свог времена, јер је пракса цунамија демократије почистила објективне покушаје правичности претходних генерација. Срећом је то резултирало стотинама слика његове посебне поетике, где је тражио, налазио и сачувао властиту субјективност.

Наиван поглед на свет сликара Глигора Чемерског је била његова младалачка одлука да широко отворених очију гледа у себе и око себе. У садашњем тренутку то је редак пример праксе слика, које су код себе били свесни Монтењ и Гете. Пјер Адо је ову изузетност назвао „чистом срећом постојања“, а наш Пријатељ сликар, задивљен светом заљубљено се осмехивао пред загонетком постојања. Његово време у бескрају времена, његов једини простор у непрегледном мноштву простора, чији смо и ми део, остао је на бројним радovima, којима се употпуњује мозаик живота непревазиђеног мозаичара. Усправни човек Глигор није нас уверио да је врлина кориснија од порока, али је, ништа не доказујући, створио начело да је пут ка срећи метафизика сваког појединачног чина у зависности од отворености за друге у недогледу бескрајности света.

Овај текст је дуг пријатељства према уметничкој истини живота комплексног ствараоца какав је био Глигор Чемерски. Остављам суду оних који су га познавали боље од мене да ураде његов подробнији портрет, истовремено да не буду престроги и да не замере на оваквом мом занимању према заједничком пријатељу. ●